Силабус навчальної дисципліни «Основи психогенетики»

Освітня(і) програма(и)	ОП Психологія
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовк
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Форма здобуття освіти	Очна (денна), заочна
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Форма підсумкового (семестрового) контролю	залік
Мова викладання	українська
Кафедра, що забезпечує викладання дисципліни	Кафедра психології, філософії та суспільних наук
Що буде вивчатися ***(предмет навчання)***	У межах курсу вивчаються біологічні та генетичні основи психічної діяльності, відносна роль спадковості й середовища у формуванні індивідуально-психологічних відмінностей. Розглядаються психогенетика когнітивних здібностей, темпераменту, рис особистості, а також генетичні маркери психопатологій і поведінкових розладів.
Чому це цікаво/потрібно вивчати ***(мета)***	Дисципліна спрямована на розкриття генетичних детермінант людської поведінки, формування уявлення про їх взаємодію з соціальними та психологічними чинниками. Курс формує біосоціопсихологічний підхід до розуміння психіки, допомагає подолати крайнощі біологізаторського та соціологізаторського тлумачення розвитку особистості. Він дає наукову відповідь на фундаментальне питання людства: що більше впливає на нашу

	особистість, інтелект і поведінку - вроджені гени чи виховання та середовище. Метою вивчення дисципліни «Основи психогенетики» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань про роль спадковості та середовища у формуванні індивідуально-психологічних особливостей людини, а також розвиток практичних навичок аналізу взаємодії генотипу і середовища на різних етапах онтогенезу для ефективного вирішення завдань психологічної діагностики, консультування та психопрофілактики.
Чого можна навчитися	Здобувачі навчаються коректно інтерпретувати поняття спадковості, аналізувати результати близнюкових та генеалогічних досліджень, також опановуються навички оцінки біологічних впливів у психологічному консультуванні. Можна навчитися: 1. Розумінню витоків людської індивідуальності (Розкриття таємниці поведінки. Психогенетика пояснює, чому люди в однакових умовах (наприклад, рідні брати і сестри в одній родині) ростуть абсолютно різними за темпераментом, здібностями та характером. Межі впливу виховання: Курс допомагає чітко зрозуміти, які риси людини є жорстко генетично зумовленими (і їх треба прийняти), а які — пластичними, тобто піддаються коригуванню через навчання та середовище.) 2. Прогнозуванню та профілактика психічних розладів (Оцінка спадкових ризиків. Багато психічних станів (шизофренія, біполярний розлад, депресія, РДУГ) мають потужну генетичну компоненту. Знання психогенетики дозволяє оцінити ризики їхнього прояву. Студенти дізнаються, як за допомогою правильного середовища, стресостійкості та психотерапії можна «вимкнути» «погані» гени або нівелювати їхній негативний прояв (епігенетичний ефект).

	3. Формуванню професійного світогляду. (Подолання міфів. Курс позбавляє від двох небезпечних крайнощів: генетичного фаталізму (віри в те, що все зумовлено генами і нічого не змінити) та соціального утопізму (ілюзії, що з будь-якої дитини можна «зліпити» генія, якщо просто правильно її виховувати). Вивчення історії психогенетики (зокрема, помилок євгеніки в минулому столітті) формує у фахівця гуманістичний та відповідальний підхід до використання біологічних даних про людину.)
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	Отримані знання дозволяють глибше розуміти природні передумови індивідуальних особливостей клієнтів або досліджуваних, враховувати генетичні та середовищні чинники при плануванні психологічної допомоги чи діагностики.
Преквізити	Психологічне консультування в ситуаціях втрати та горя
Постпреквізити	Переддипломна практика
Інформаційне забезпечення	1. Генетика поведінки з основами психофізіології: методичні рекомендації до практичних занять / В.І. Кравченко, Н.М. Пірко / Упоряд. В.І. Кравченко – К. : Електронне видання, 2024. – 70 с. 2. Маруненко І. М., Тимчик О. В., Неведомська Є. О. Психогенетика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К.: ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 294 с. 3. Максименко С.Д. Генетична психологія учіння людини: монографія / С.Д. Максименко. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. – 206 с. 4. Палько Т. В. Основи психогенетики: навчально-методичний посібник / Укладач: Т. В. Палько. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2025. 96 с.
Викладач(і) дисципліни	Мітіна Світлана Володимирівна (кандидат психологічних наук, доцент)